

**החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין "דלק" חברת הדלק הישראלית
בע"מ לבין דור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ**

1. פתח דבר

לפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**החוק**"), להסכם בין "דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ (להלן: "**דלק**") לבין דור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ (להלן: "**דור-אלון**" ו-"**הצדדים**") בהתאמה, שעניינו מתן אפשרות לכל אחד מן הצדדים להציב עמדת תדלוק אוטומטית בתחנת דלק הנמנית על רשת תחנות התדלוק של הצד האחר (להלן: "**ההסכם**"). ההסכם קיבל פטור בתנאים מאישור הסדר כובל ביום 15.2.2010 לתקופה בת חמש שנים,¹ ולאחר מכן הוארך וקיבל פטור נוסף בתנאים מאישור הסדר כובל ביום 2.6.2015 עד ליום 15.10.2017.² (להלן: "**החלטות הפטור הקודמות**"). במסגרת הבקשה הנוכחית מבקשים הצדדים להאריך את ההסכם שביניהם לתקופה קצרה, עד ליום 30.9.2018 (להלן: "**המועד המבוקש**").

לאחר שבחנתי את ההסדר כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיוזגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסדר אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק.

2. הצדדים

דלק היא חברה ציבורית אשר נשלטת על ידי קבוצת דלק בע"מ.³ החברה עוסקת בפיתוח, הקמה ותפעול של תחנות תדלוק, שיווק ומכירה של מוצרי דלק באמצעות מתחמי תדלוק שבבעלותה, הפרוסים ברחבי הארץ.

דור-אלון היא חברה ציבורית אשר נשלטת על ידי "אלון" חברת הדלק לישראל בע"מ.⁴ החברה עוסקת בפיתוח, הקמה ותפעול של תחנות תדלוק, שיווק ומכירה של מוצרי דלק באמצעות מתחמי תדלוק שבבעלותה, הפרוסים ברחבי הארץ.

1 החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר שבין "דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ ודור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ (15.2.10) **הגבלים עסקיים** 5001578.

2 החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר שבין "דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ ודור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ (2.6.15) **הגבלים עסקיים** 500800.

3 בעל השליטה בקבוצת דלק הוא מר יצחק תשובה.

3. ההסכם

3.1 רקע כללי

בהחלטות הפטור הקודמות נסקרו בהרחבה מאפייני מערכות התקני הדלוק בתחנות הדלוק בהם עוסק ההסדר. בתמצית, מערכת התקני הדלוק היא מערכת ממוחשבת מרכזית המקושרת אל ממשק כפול, האחד בכלי הרכב והשני במשאבה בתחנת הדלוק. ההתקן מאפשר את זיהוי כלי הרכב שמפעילה חברת ציי הרכב, מדידה אלקטרונית של כמות הדלק הנמכרת ורישום פרטי העסקה לצורך חיוב כספי ממוחשב ומרוכז. ככזו, משרתת מערכת התקני הדלוק בעיקר צרכנים שברשותם מספר כלי רכב, שכן היא מאפשרת ניהול יעיל של ציי רכב, קבלת נתונים אודות עסקאות הדלוק והיקפן ופיקוח ובקרה עליהן. כמו כן, מאפשרת מערכת התקני הדלוק מתן ביטוי להיקף הצריכה, קרי גודל צי הרכב, במשא ומתן מול ספק הדלק על מחיר הדלק ותנאי התשלום.

קיומה של פריסה גיאוגרפית נוחה היא גורם מהותי ביכולת התחרות של חברות דלק המפעילות מערכות התקני הדלוק על לב לקוחותיהן. ככלל, רשת תחנות הדלוק בפריסה רחבה מחזקת את כושר התחרות של חברת הדלק המפעילה אותה, ביחס לחברת דלק אחרת שפריסתה מצומצמת יותר, ואשר עשויה להיתקל בקושי לספק מענה משמעותי ללקוחותיה.

במהלך שנת 2011 הותקנו תקנות משק הדלק (קידום התחרות) (כללים לעניין התקני הדלוק אוטומטיים כלליים), התשע"ב-2011 (להלן: "**תקנות משק הדלק**"), במסגרתן נקבעה חובת מכירה של דלק באמצעות התקן הדלוק אוטומטי כללי (להלן: "**התקן אוניברסלי**"), המאפשר לרכוש דלק מכל חברת דלק שממנה ניתן לרכשו באמצעות התקן כאמור, בין אם ההתקן שייך לאותה חברת דלק או הותקן על ידה ובין אם לאו.⁵ באופן זה יוכל הלקוח להתקין טבעת אחת בלבד בכל אחד מהרכבים ועדיין לתדלק במגוון תחנות דלק השייכות לספקים שונים בכפוף להסכמים שייחתמו מול כל אחד מספקים אלו. תקנות אלו נכנסו לתוקף בתאריך 15 באוקטובר 2015 ונקבע כי תיושמה בהדרגה עד סוף שנת 2017. על אף האמור, במסגרת עתירה שהגישו לבג"ץ איגוד חברות הנפט בישראל ו-5 חברות הדלק הגדולות, בה תקפו את יישום תקנות משק הדלק, ניתן פסק דין בהסכמה לפיו מועד יישומן המלא של התקנות, ובכלל זה המועד בו תידרשנה כל חברות הדלק להחליף את התקני הדלוק להתקנים אוניברסליים, יידחה עד ליום 31.12.2018.⁶

3.2 תיאור ההסכם

עניינה של בקשת הפטור שלפניי הוא הארכת משכו של ההסכם מושא החלטת הפטור הקודמת. במסגרת ההסדר, מבקשים הצדדים להסדר להמשיך ולהציב עמדות הדלוק של האחד בתחנות הדלוק המופעלת על ידי הצד האחר. ההסכם מתייחס לשלוש תחנות בלבד: שתיים מהן בבעלות דלק

⁴ באמצעות אלון החזקות בריבוע כחול- ישראל בע"מ. "אלון" חברת הדלק לישראל בע"מ נמצאת בשליטתם של מר דוד ויסמן, משפחת בירן וארגוני הקניית הקיבוציים.

⁵ ראו הגדרת "התקן הדלוק אוטומטי" בסעיף 7(א) לחוק משק הדלק (קידום התחרות), התשנ"ד-1994.

⁶ בג"ץ 1951/16 איגוד חברות הנפט בישראל נ' שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים (פורסם בנבו, 12.6.2017).

הממוקמות בהרצליה (שבעת הכוכבים) ובתל אביב (יגאל אלון) - בהן יוצבו התקני תדלוק של דור אלון, והשלישית היא תחנה של דור-אלון הממוקמת בכפר טרומן, בה יוצב התקן תדלוק של דלק.

בבחינת נחיצות ההסדר, הצביעו הצדדים על אותם הטעמים שעמדו בבסיס מתן החלטות הפטור הקודמות, ובפרט על החשיבות בהצבת התקני התדלוק בתחנות האמורות, אשר מבחינה גיאוגרפית ממוקמות באזורים בהם לא יוכלו הצדדים לספק את השירות אלמלא ההסכם. לטענת הצדדים, הצבת עמדות התדלוק בתחנות אלו תשפר את השירות הניתן לקוחות ציי הרכב הקיימים ותרחיב את מערך החלופות האפקטיביות הניצבות לנגד עיניהם של לקוחות פוטנציאליים.

4. השפעת ההסכם על התחרות

החששות התחרותיים הנובעים מההסכם פורטו בהרחבה בהחלטות הפטור הקודמות. בתמצית, ההסכם מעלה חשש מפני יצירת שולחן משותף העלול לאפשר זליגת שיתוף הפעולה בין הצדדים לכלל העברת מידע עסקי, תיאום או הבנות בעניינים החורגים מגבולות שיתוף הפעולה ואשר עלולים להקחות את התחרות ביניהם. כמו כן קיים חשש להאטה בקצב הקמתן של תחנות תדלוק חדשות באזורים בהם יתקיים שיתוף הפעולה נשוא החלטה זו. כל אלה, עלולים להביא לצינון התחרות בין דלק ודור-אלון, בין אם בהיבט התחרות על ציי הרכב ובין אם בכלל.

ואולם, שוכנעתי כי חששות אלה מוקהים לאור מספר נסיבות.

ראשית, מאפייניו של ההסכם וההוראות הקבועות בו אינם פותחים פתח להרחבת שיתוף הפעולה בין הצדדים לתחומים נוספים או להעברת מידע הנוגע לתחומי פעילות אחרים שלהם. בפרט, צורת ההתחשבות שנקבעה בין הצדדים להסדר אינה חושפת פרטים מסחריים למעט הפרטים הנוגעים ישירות להסכם הנוכחי ולכן לא נוצר בין הצדדים להסדר שיתוף במידע או אינטרס משותף מעבר להסדר עצמו.

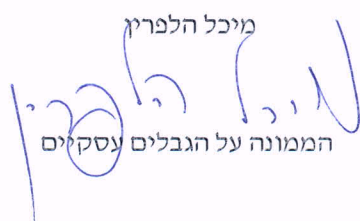
שנית, ההסדר נוגע למספר מינורי של תחנות דלק ביחס לכלל תחנות הדלק של כל אחד מהצדדים להסדר. היקפו הזניח של ההסדר אינו יוצר בין הצדדים להסדר אינטרס כלכלי משותף באופן משמעותי, ובכך מוקהה החשש מפגיעה בתמריץ הכללי של החברות להתחרות בינן לבין עצמן על ציי רכב, תחנות דלק או לקוחות מזדמנים באזורים מסוימים, וכן מופחת החשש מפני האטה בקצב הקמתן של תחנות תדלוק חדשות.

כבר בהחלטת הפטור הקודמת מיום 2.6.2015 ציין קודמי, כי שיקול נוסף התומך במתן פטור להסדר שבפניי קשור בכניסתן ההדרגתית של תקנות משק הדלק לתוקפן. עד למועד תחולתן המלאה של תקנות משק הדלק ההסדר עשוי לתרום לשיפור כושר התחרות של כל אחד מהצדדים לו בהגדלת הפריסה המוצעת להתקני התדלוק שלהם. בנסיבות אלה, שוכנעתי כי ההסדר שלפניי אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של השוק, עיקרו אינו בהפחתת התחרות או במניעתה והוא אינו כולל כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו ומשכך הוא ראוי לפטור כמבוקש.

5. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ולהעניק את הפטור המבוקש עד ליום 30.9.2018 או עד לכניסתן של תקנות משק הדלק לתוקף באופן מלא על פי המאוחר מבין שניהם.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

מיכל הלפרין

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ח תשרי, תשע"ח

18 אוקטובר, 2017